

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Piotr Górecki

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska, SA Jan Futro (spr)

po rozpoznaniu dnia 21 października 2012 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużników M. S. i J. S. (1)

na czynności komornika

w przedmiocie wyłączenia od rozpoznania sprawy Sędziów Sądu Rejonowego w Pile: J. W., J. P. (1), J. B., A. K., A. B., B. G., J. H., K. K., J. K., M. P. (1), S. K., D. M., M. P. (2), A. S. (1), J. S. (2), K. S., W. W., K. R., J. Z., T. S., A. S. (2), S. S. i G. K..

na skutek zażalenia skarżącej M. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2012 r.

sygn. akt XII Co 66/12

oddala zażalenie.

Jan Futro Piotr Górecki Ewa Staniszevska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji oddalił wniosek dłużników o wyłączenie wskazanych w nim sędziów Sądu Rejonowego w Pile.

Wskazał, że nie zachodzi ustawowa podstawa do wyłączenia tych sędziów a także, że żadnego z nich sędziego nie łączy z żadną ze stron stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywoływać wątpliwości, co do bezstronności sędziego.

Stwierdził też, że wymienieni we wniosku sędziowie: Karol Resztak, J. Z., T. S., A. S. (2), S. S. i G. K. nie orzekają już w Sądzie Rejonowym w Pile.

Na postanowienie to zażalenie wniosła dłużniczka podtrzymując swoje stanowisko, że sędziowie, którzy orzekali wcześniej w ich sprawach w Sądzie Rejonowym w Pile powinni być wyłączeni w obecnie toczącej się sprawie ze skargi na czynności komornika. Wskazała szereg sygnatur spraw, przeważnie karnych w których orzekali sędziowie z P., co jej zdaniem uzasadnia wyłączenie ich – oraz wskazanych we wniosku sędziów Sądu Okręgowego w Poznaniu - od prowadzenia sprawy.

Powołała się także na fakt, że w postępowaniach karnych w 2011 r. sędziowie ci byli wyłączeni od prowadzenia ich spraw.

Jako podstawy wskazała przepisy dotyczące postępowania karnego - jej zdaniem - powodujące wyłączenie wskazanych sędziów od prowadzenia sprawy i to z mocy ustawy.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonego postępowania i wyłączenie wskazanych sędziów od prowadzenia sprawy.

Rozpoznając zażalenie Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Przede wszystkim zauważyć należy, że sprawa niniejsza toczy się na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i te przepisy a nie przepisy kodeksu postępowania karnego mają w niej zastosowanie – także w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów.

Nie budzi wątpliwości, że nie zachodzi żadna z przyczyn wyłączenia sędziego z mocy ustawy. Mający w tym przedmiocie zastosowanie przepis art. 48 1 k.p.c. stanowi, że: wyłączenie sędziego z mocy ustawy następuje:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Skarżąca żadnej z tych przesłanek nie wskazuje.

Natomiast, gdy chodzi o wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, art. 49 k.p.c. stanowi, że stanowi, że może to nastąpić wtedy, gdy „istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.”

Istnieją dwa kryteria oceny bezstronności sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2.(Dz. U. z 1993 r. nr 61 poz.284): pierwsze polega na ustaleniu osobistych przekonań sędziego w danej sprawie, a drugie na upewnieniu się, czy osoba sędziego daje gwarancje pozwalające wykluczyć jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości w tym zakresie. W przypadku organu kolegialnego, oznacza to, że należy ustalić, czy abstrahując od osobistego postępowania któregokolwiek z sędziów, istnieją dające się ustalić fakty, które mogą poddawać w wątpliwość bezstronność organu. W tym zakresie, nawet zewnętrzne znamiona mogą mieć znaczenie. Wynika z tego, że przy ocenie, czy w danej sprawie można mówić o uzasadnionych podstawach do obaw o brak bezstronności organu, punkt widzenia osób twierdzących, iż organ nie jest bezstronny, ma znaczenie, ale nie jest decydujący. Decydujące jest natomiast, czy obawę można uznać za obiektywnie uzasadnioną.

Jeśli chodzi o kryterium subiektywne, domniemywa się osobistą bezstronność sędziego dopóki nie ma przeciwdowodu.

Także przeświadczenie strony, co do tego, że sędzia prowadzi proces wadliwie, zwłaszcza nieobiektywnie, nie jest przesłanką do żądania wyłączenia sędziego. Strona może zwalczać wadliwe orzeczenia wydawane przez sąd przy pomocy środków odwoławczych. Nie może natomiast, poprzez składanie nieuzasadnionego wniosku o wyłączenie sędziego, wpływać na skład sądu rozpoznającego sprawę.

Podkreślenia wymaga, że przesłanki mogące poddawać w wątpliwość osobistą bezstronność sędziego muszą dotyczyć toczącej się sprawy, w której strona złożyła wniosek o wyłączenie sędziego. Dla przykładu tylko wskazać można, że w toczącym się postępowaniu zażaleniowym dotyczącym odmowy wszczęcia śledztwa dotyczącego przekroczenia uprawnień przez komornika (sygn. akt. Sądu Okręgowego w Poznaniu IV Ko 138/11) sędziowie sami wniesli o wyłączenie ich od prowadzenia sprawy z uwagi na osobiste kontakty z komornikiem, którego miało dotyczyć to postępowanie karne.

W sprawie niniejszej skarżąca uzasadnia swój wniosek i zażalenie jedynie faktem toczących się uprzednio postępowań.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro Piotr Górecki Ewa Staniszevska